

Nr 444

Av herr **Bohman m. fl.**, om undantagande av skrivbyråernas serviceverksamhet från arbetsförmedlingslagens tillämpningsområde.

(Lika lydande med motion nr 371 i Första kammaren)

Enligt § 1 i lagen den 18 april 1935 med vissa bestämmelser om arbetsförmedling skall under lagens tillämpningsområde falla även sådan verksamhet för arbetsanskaffning, som grundas på ett anställningsavtal mellan den arbetssökande och verksamhetens utövare. Denna bestämmelse infördes vid en lagändring år 1942. Avsikten var att all arbetsförmedling skulle vara offentlig i och för behörig kontroll, så att de arbetssökande icke obehörigen utnyttjades. I lagtexten har detta uttryckts så att arbetsförmedling skall anses förligga i de fall, då det *huvudsakliga syftet* med anställningen är förmedling av arbete åt arbetssökande.

Anledningen till 1942 års lagändring var bl. a. de förhållanden som rådde inom musiker- och artistbranschen. Den s. k. impressarioverksamheten bedrevs ofta på sådant sätt, att artisterna obehörigen utnyttjades. Även hembiträdesbranschen framhölls som motiv för 1942 års lagändring. S. k. hemhjälpbyråer arbetade nämligen huvudsakligen i syfte att hos annan arbetsgivare på kortare eller längre tid anskaffa anställning åt de hos hemhjälpbyrån anställda.

Inom näringslivet har den verksamhet som utövas av s. k. skrivbyråer med åren kommit att bli ett alltmer utnyttjat komplement till företagens egen kontorsorganisation. Byråernas tjänster tages i anspråk bl. a. vid arbetsbelastningstoppar, vid sjukdomsfall eller vid behov av särskilt kvalificerad kontorspersonal, exempelvis speciellt snabba stenografer, särskilt språkkunniga sekreterare eller folk med särskild vana från konferensarbete. Ur såväl företagsekonomisk som organisatorisk synpunkt erbjuder skrivbyråernas verksamhet en rationell utväg för företagen att tillgodose dessa tillfälliga arbetskraftsbehov. I själva verket vore det i dessa fall praktiskt omöjligt för företagen att på annat sätt, t. ex. genom att anställa extra personal eller genom hänvändelse till arbetsförmedlingen, snabbt erhålla den erforderliga servicen.

Förra året dömdes emellertid i Svea hovrätt tre skrivbyråinnehavare till dagsböter för brott mot arbetsförmedlingslagen. Hovrätten ansåg att skrivbyråernas verksamhet vore att anse som arbetsförmedling, som sålunda bedrivits utan tillstånd. Talan har fullföljts till högsta domstolen, som dock ännu icke beviljat prövningstillstånd.

För skrivbyråernas kunder torde det dock vara helt främmande att betrakta den personal som byråerna arbetar med såsom arbetssökande hos kunderna. Personalen är regelmässigt att betrakta som anställd hos byråerna, vilka också gentemot kunden ansvarar för arbetet. Skrivbyråpersonalen kan sägas utföra ett servicearbete hos kunderna på samma sätt som anställda i andra servicegrenar. Därest skrivbyråverksamheten på grund av tolkningen av gällande lagbestämmelser skulle tvingas upphöra med sin verksamhet, uppstode för näringslivet stora svårigheter att få sina behov av en snabb och effektiv service av denna art tillgodosedda. Såväl från enskilda företag som från näringsorganisationer har vid flera tillfällen uttalats att det vore av väsentlig betydelse för näringslivet att även framdeles komma i åtnjutande av den viktiga service som skrivbyråerna erbjuder och som icke kan erbjudas på annat likvärdigt sätt. Åtgärder bör därför enligt vår mening vidtagas för en sådan ändring eller sådant klarläggande av gällande lagstiftning, att skrivbyråerna kan få fortsätta sin verksamhet. Flera skrivbyråer har dock redan i anledning av ovannämnda hovrättsutslag måst upphöra med sin verksamhet.

Av oss nu ifrågasatta åtgärder synes icke böra anstå i avvaktan på högsta domstolens utslag, som måhända kan dröja ytterligare lång tid; prövningsansökan ingavs för snart ett år sedan. Ändring eller förtydligande av lagen erfordras oavsett utgången av högsta domstolens prövning av saken. Hovrättens dom synes sålunda icke utgöra någon säker vägledning för bedömning av andra fall än just dem som målen gällt. En eventuell dom i sista instans kan därför komma att få en ur prejudikatsynpunkt alltför begränsad räckvidd för att i önskvärd utsträckning klarlägga skrivbyråernas rättsliga ställning i nu förevarande hänseende. En omprövning av lagreglerna synes även vara påkallad av de väsentligt ändrade förhållanden som nu råder på arbetsmarknaden.

Det förtjänar nämnas, att såväl statliga som kommunala organ utnyttjat skrivbyråernas verksamhet, något som visar dels att byråerna fyller en viktig uppgift inom skilda områden av samhällslivet och dels att skrivbyråverksamheten regelmässigt icke uppfattas som någon otillåten arbetsförmedling utan i stället som välbehövlig och praktisk service.

Med anledning av vad nu anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta om sådan ändring av § 1 i lagen den 18 april 1935 med vissa bestämmelser om arbetsförmedling, att skrivbyråernas serviceverksamhet faller utanför lagens tillämpningsområde,

samt att vederbörande riksdagsutskott måtte utarbeta här för erforderlig lagtext.

Stockholm den 26 januari 1962

Gösta Bohman

Leif Cassel

Tage Magnusson

i Borås